

* Куліш А. С., Євсюкова Є. В., Політун А. М. Переваги використання комплексного фітопрепарату «Стоматофіт» при індивідуальній гігієні порожнини рота у пацієнтів з ожирінням та запальними захворюваннями тканин пародонта.

* Лоскутов А. Л. Імуномодуюча дія глутаргіну та імуномаксу у хворих з хронічним гепатитом персистуючої вірусної інфекції змішаного генезу (герпетичною та Epstein-Barr).

* Носиков А. А., Лоскутова І. В. Вплив нуклеїнату на цитокіновий профіль крові у хворих з ожирінням при генералізованому пародонтиті.

* Політун А. М., Оболонська Г. О. Оцінка ефективності використання рослинного препарату «Альтан» на етапі професійної гігієни у разі пломбування каріозних порожнин II класу за Блеком у хворих на генералізований пародонтит.

* Сафиулін З. Т., Ткаченко А. Г. Реабілітаційна програма «Epi-sala експерт».

* Сенюк Б. П., Глубоченко О. В. Особливості впливу препарату «Рафаксолін-Ц» на моторику жовчного міхура у хворих на хронічний холецистит.

* Стешенко О. Д., Кисличенко В. С., Омельченко З. І. Жовч ведмежа як перспективне джерело отримання лікарських засобів.

* Терьошина І. Ф. Порушення стану енергетичного метаболізму у хворих на рекурентні депресивні розлади та їх корекція.

* Чащева О. Г. Імунореабілітація хворих на рецидивуючий риносинусит з хронічною персистуючою вірусною інфекцією змішаного генезу (герпетичної групи).

* Коваленко О. Є., Коваленко О. В., Половка Л. І., Ілляшенко В. І. Перспективні заходи реабілітації хворих в загальноклінічній практиці із застосуванням неінвазивних методів рефлексотерапії.

* Марушко Ю. В. Забезпеченість мікроелементами дитячого населення м. Києва.

* Марушко Ю. В., Таринська О. Л., Шеф Г. Г. Корекція харчування студентської молоді та дієтичні можливості корекції виявлених порушень.

В дискусіях взяли участь провідні вчені, лікарі та цілителі.

Представлені звіти головуючих на засіданнях. Ухвалено резолюцію симпозіуму.

Відбулося вручення сертифікатів, посвідчень, урочисте закриття симпозіуму.

Матеріали наукового симпозіуму з міжнародною участю були надруковані у збірнику: «Актуальні питання народної і нетрадиційної медицини: здоров'я та довголіття», за редакцією д. мед. н., проф. В. А. Туманова, д. мед. н., проф. Т. П. Гарник: Наукове видання. – Київ. – 2014. – 100 с.

РЕЗОЛЮЦІЯ

НАУКОВОГО СИМПОЗИУМУ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НАРОДНОЇ І НЕТРАДИЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ: ЗДОРОВ'Я ТА ДОВГОЛІТТЯ» (28 березня 2014 року)

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я сучасний розвиток народної і нетрадиційної медицини є пріоритетним напрямком в оздоровленні населення.

Українські вчені послідовно розробляють, впроваджують та сприяють законодавчому врегулюванню методів народної і нетрадиційної медицини.

Цього року відмічає свій 20-річний ювілей кафедра фітотерапії, гомеопатії, біоенергоінформаційної медицини ПВНЗ «Київський медичний університет УАНМ»; так само цього року відмічаємо 20-ту річницю заснування науково – практичного видання «Фітотерапія. Часопис». Минуло вже 15 років з часу впровадження спеціальності «Лікар народної і нетрадиційної медицини» в Україні.

Саме Українська система правового врегулювання підготовки фахівців цієї галузі була відзначена ВООЗ як одна з найбільш досконалих, її було рекомендовано за основу розробки національних програм урегулювання розвитку народної і нетрадиційної медицини інших країн світу.

Кафедри народної та нетрадиційної медицини по всій

Україні проводять вивчення методів народної і нетрадиційної медицини, регулярно обмінюються набутим досвідом на спільних конференціях та симпозіумах, проводячи підготовку фахівців з «Народної і нетрадиційної медицини».

Оскільки народна медицина виникла і розвивалась паралельно з розвитком людства, глибока підсвідома довіра до цих методів є беззаперечною. Натомість існують механізми чутливості до рослин та природних лікуючих факторів певної місцевості. Ігнорування цих фактів призводить до втрати зв'язку між пацієнтом та лікарем, втрати ефективної взаємодії, заснованої на взаємній довірі. Подальше інтегрування народної і нетрадиційної медицини в загальну систему охорони здоров'я дозволить підвищити рівень взаємопорозуміння, а відповідно, якість виконання призначень, та наблизить комплаєнс до одиниці.

Існує необхідність розробляти та удосконалювати спеціальні методики викладання традиційних методів інших країн (китайської, індійської аюрведи, тибетської тощо),

враховуючи систему підготовки фахівців у медичних ВУЗах України, набуті ними навички та знання, особливості ментальності.

Народна і нетрадиційна медицина має особливе значення для лікування пацієнтів з хронічними хворобами, в реабілітаційній медицині, геронтології, сімейній, паліативній та хоспісній медицині.

Українські школи народної і нетрадиційної медицини з різних напрямків мають свої особливості, що склалися на фоні реальних соціально-економічних умов, психологічних особливостей сприйняття інформації.

Так, більшість українських шкіл гомеопатії тяжіє до призначення монопрепаратів, часто застосовуються високі розведення, що сприяє нормалізації регуляторних систем при стресових та інших психологічних розладах.

Українські школи електропунктурної діагностики найчастіше застосовують метод Фоля, як найбільш перевірений часом та відтворюваний, інтегрують в призначеннях різні натуропатичні методи, розглядають організм як ієрархічну систему, послідовно вивчаючи (інформодіагностика) та коригуючи (інформотерапія) різні інформаційні рівні: молекулярний – клітинний – сегментарний – психологічний (особистісний) – соціальний (в тому числі – сімейний).

Серед українських шкіл мануальної медицини помітна тенденція до пом'якшення методик та зменшення травматичності, підвищення рівня та техніки виконання, розвитку та впровадження методів самокорекції за допомогою спеціальних вправ.

Українська школа фітотерапії відзначається фундаментальним вивченням біологічно активних складових лікарських рослин, їх взаємодії, можливостей комбінування різних рослин у фітозасобі, виходячи з прогнозування хімічної взаємодії складників. Вивчаються сучасні досягнення фітонірингу, фітоергономіки, фітодизайну, які висвітлюються на принципах доказової медицини у науково-практичному виданні «Фітотерапія. Часопис».

Цілительство в Україні має законодавчо встановлені норми щодо експертизи фахового рівня, надання спеціальних дозволів, алгоритму взаємодії цілителя з лікарем. Така підтримка може дозволити цілителю інтегруватись у загальну систему первинної медичної допомоги.

У зв'язку з цим, учасники наукового симпозіуму з міжнародною участю «**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НАРОДНОЇ І НЕТРАДИЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ: ЗДОРОВ'Я ТА ДОВГОЛІТТЯ**» пропонують:

1. Вивчити рівень поінформованості студентів медичних ВУЗів та лікарів щодо можливостей кожного з методів НіНМ та актуальні викривлення інформації, сумніви та непорозуміння відносно кожного методу.

2. Впровадити послідовне та системне вивчення методів народної і нетрадиційної медицини у медичних ВУЗах України, інтегрувавши їх у систему отримання медичних знань та навичок на кожному етапі, починаючи з базових дисциплін. Закладати фундамент розуміння механізмів впливу методів народної і нетрадиційної медицини з перших курсів навчання.

3. Розробити систему адаптації вивчення методів народної і нетрадиційної медицини інших країн до особливостей української ментальності.

4. Вивчити рівень поінформованості населення щодо можливостей кожного з методів НіНМ та актуальні викривлення інформації, сумніви та непорозуміння стосовно кожного методу.

5. Продовжити подальше регулярне проведення виставок та конференцій з метою популяризації методів народної і нетрадиційної медицини, результати яких висвітлювати у ЗМІ та науково-практичних виданнях.

6. Удосконалити систему популяризації методів народної і нетрадиційної медицини, залучивши фахівців у кожній галузі НіНМ, враховуючи існуючі актуальні питання у пацієнтів відносно кожного методу.

7. Забезпечити подальший розвиток цілительства, в межах нормативно-правової бази України.

8. З метою ознайомлення студентів медичних ВУЗів України, лікарів та населення з лікарськими рослинами, занесеними до Червоної книги України, видати серію інформаційної літератури.

9. Продовжити науково-методичне обґрунтування методів народної і нетрадиційної медицини у наукових та навчальних установах і закладах охорони здоров'я. Національній академії наук України, Національній академії медичних наук України сприяти науково-методичному обґрунтуванню методів народної і нетрадиційної медицини.

Прийнято **ОДНОГОЛОСНО** на заключному пленарному засіданні наукового симпозіуму з міжнародною участю «**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НАРОДНОЇ І НЕТРАДИЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ: ЗДОРОВ'Я ТА ДОВГОЛІТТЯ**» 28 березня 2014 року.

*Туманов В. А.
Гарник Т. П.
Андріюк Л. В.
Гарник К. В.
Козименко Т. М.
Головаха М. О.*